

65 personer er som minimum blevet henrettet i Saudi-Arabien i år, de fleste ved halshugning.

8 nye stillinger som bøddel blev slået op i 2015 for at kunne følge med udviklingen.

Kilde: Jyllands-Posten

STOPDANS. Tidligere i år var der heftig kritik af danske kommuners brug af data indsamlet med eller uden forældrenes viden i daginstitutioner og skoler. Men det behøver ikke være i strid med god forvaltningsskik at indsamle data. Arkivfoto: Jens Dresling

Overvågning. Nye metoder kan øge accept

Brug af big data og god forvaltningsskik behøver ikke være hinandens modsætninger.

ANALYSE

ULRIK B.U. RØHL

Ofte giver pædagoger og skolelærere udtryk for, at de – baseret på 'mavefornemmelser' – kan forudsige, hvilke børn der får et vanskeligt liv med indlærings- og trivselsproblemer. Alligevel lykkes det ikke altid for kommunernes socialrådgivere, psykologer og andre at identificere de udsatte børn tilstrækkelig tidligt, og kommunerne kan derfor ikke gennemføre en effektiv forebyggende indsats.

Regeringens 'ghetto-udspil' i foråret var inspireret af Gladsaxe Kommune, der

ved hjælp af 'big data' ønsker at blive bedre til at identificere potentielt udsatte børn, således at kommunen – baseret på dialog med berørte familier – kan vurdere behovet for en socialfaglig indsats. Anvendelsen af 'big data' skal være et supplement til de underretninger, som sundhedsplejersker, fritidsklubber, skoler mv. er forpligtet til at lave, når de oplever mistrivsel.

DEN AUTOMATISKE identifikation er baseret på samkøring af data om børn og familier, som kommunen råder over: jobtræning, nationalitet, boligforhold, misbrugshistorik, udeblivelse fra tandpleje osv.

Når data kombineres via automatiske algoritmer, vurderer kommunen, at det er muligt at fastslå, om børn er i risikogruppen. Teknologien tildeler 'point' for hver faktor, og er et barn over en fastsat tærskelværdi, markeres barnet i it-systemet til sagsbehandlerens vurdering.

Kritikken af ideen har været kraftig: De data, som anvendes, er af følsom natur for den enkelte familie og skal derfor anvendes med stor omtanke. Det vil være overraskende for mange borgere, at personlige data, som er indsamlet til andre

formål, anvendes i den nævnte sammenhæng. Det er voldsomt at lade data fra alle børnefamilier indgå i samkøringen og sikre en fornuftig balance mellem borgernes privatliv og det offentlige.

Kort sagt er der brug for en opdatering af den såkaldte gode forvaltningsskik, som sætter rammerne for myndighedernes arbejde. Og netop brugen af 'big data' i forbindelse med udsatte børn eksemplificerer de overvejelser, som bør foretages i en fremtid med nye teknologiske muligheder.

Så hvordan bør fremtidens gode forvaltningsskik se ud, når vi taler 'big data', profilering og algoritmer? Vi kan bygge videre på flere af de principper, vi i dag kender fra lovgivning og ombudsmand, men de skal moderniseres og justeres:

■ Fortrolighed og automatisk beskyttelse: Det it-system, som anvendes til at samkøre data, skal være grundigt beskyttet. Kommunens sagsbehandlere må alene have adgang til data om de familier, som scorer 'point' over den på forhånd definerede risikotærskel. Alle samkørte data under tærsklen er ikke blot forbudt område for kommunens medarbejdere – de samkørte data under tærsklen lagres

simpelthen ikke og kan derfor ikke ses.

■ Samkøring afstemmes i forhold til formålet: Myndigheden bør altid anvende færrest mulige data. Men det såkaldte proportionalitetsprincip gælder, og der skal derfor være et rimeligt forhold mellem myndighedens 'indgreb' og de hensyn, som begrunder 'indgrebet': Der kan anvendes mere vidtgående datasamkøring, når der f.eks. er tale om et vigtigt forhold som tidlig opsporing af udsatte børn. Omvendt må samkøringen være mindre vidtgående, såfremt kommunen f.eks. vil spore udviklingen af demens hos ældre.

■ Omfang af data fastsættes af folkevalgte: Vi skal undgå en 'glidebane', hvor flere og flere data samkøres i en uendelig jagt på forudsigelser. Vores politikere skal derfor påtage sig ansvaret med at vurdere, hvor mange data der skal anvendes i samkøringen, samt fastsætte tærsklen for, hvornår f.eks. et udsat barn markeres i it-systemet til sagsbehandleren.

■ Regelmæssigt eftersyn af effekt: 'Big data' og profilering handler i høj grad om matematik og statistik. For at sikre en fornuftig balance mellem borger og

myndighed skal vi alene anvende data, som rent faktisk indikerer, at børn er i risikogruppen. Der skal derfor foretages regelmæssige eftersyn af, at alene data, som faktisk indikerer det givne formål, anvendes.

■ Indsigt og vejledning: Myndigheder har i forbindelse med brug af 'big data' og profilering et særligt ansvar for at vejlede borgere. Det gælder information til i dette tilfælde – alle børnefamilier i kommunen om, at udvalgte data samkøres automatisk. Og grundig vejledning om baggrunden til de familier, som kommunen kontakter for videre dialog.

DE FEM PRINCIPPER vil gøre profilering af f.eks. udsatte børn mere acceptabel. Og forventeligt må vi også fremover justere på forståelsen af både teknologi og god forvaltningsskik, hvis vi som samfund og som offentlig sektor vil høste fordelene af den igangværende it-teknologiske revolution.

analyse@pol.dk

Ulrik B.U. Røhl, ph.d.-studerende, Institut for Statskundskab, Aalborg Universitet og Kombit A/S.